ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ระบาดวิทยาและการรอดชีพของผู้ป่วยมะเร็งปอดที่มารักษา ณ โรงพยาบาลมะเร็งลำปาง

ผู้เขียน นายเจนวิทย์ เวียงนิล

ปริญญา สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพ. เกรียงไกร ศรีธนวิบุญชัย

บทคัดย่อ

การศึกษาแบบ Retrospective cohort study ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระบาดวิทยา อัตราการรอดชีพ และปัจจัยที่มีผลต่อระยะเวลาการรอดชีพของผู้ป่วยมะเร็งปอดที่ได้รับการวินิจฉัยและเริ่มได้รับการรักษา ระหว่าง พ.ศ. 2546 - 2550 และมารักษาณ โรงพยาบาลมะเร็งลำปาง รวบรวมข้อมูลจากฐานข้อมูลทะเบียนมะเร็ง และฐานข้อมูลเวชระเบียนผู้ป่วย จำนวนทั้งสิ้น 1,422 ราย อายุเฉลี่ยของผู้ป่วยมะเร็งปอดคือ 62 ปี หลังสิ้นสุดการติดตามสถานะสุดท้ายในวันที่ 31 ธันวาคม 2555 พบว่า มีผู้ป่วยมะเร็งปอดเสียชีวิตจากทุกสาเหตุการตาย จำนวน 1,350 ราย (ร้อยละ 94.9) อัตราการรอดชีพ 5 ปี ของผู้ป่วยมะเร็งปอดเท่ากับ ร้อยละ 20.0 ค่า Median Survival Time เท่ากับ 14 เดือน (95 % CI = 12.32 - 15.67)

เมื่อเปรียบเทียบโดย Kaplan-Meier และ Logrank test พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออัตราการรอดชีพ 5 ปีของผู้ป่วยมะเร็งปอดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้แก่ อายุ ($p = 0.001$)โดยผู้ป่วยอายุน้อยกว่า 70 ปี และอายุตั้งแต่ 70 ปีขึ้นไป มีอัตราการรอดชีพ 5 ปี เท่ากับร้อยละ 21.0 และ 16.0 ตามลำดับ สิทธิการรักษา ($p < 0.001$) โดยผู้ป่วยสิทธิข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ สิทธิประกันสุขภาพถ้วนหน้า และสิทธิอื่นๆ มีอัตราการรอดชีพ 5 ปี เท่ากับร้อยละ 8.0, 14.0 และ 52.0 ตามลำดับ ระยะของโรคในผู้ป่วย NSCLC ($p < 0.001$) โดยผู้ป่วยระยะที่ 1, ระยะที่ 2, ระยะที่ 3 และระยะที่ 4 มีอัตราการรอดชีพ 5 ปี เท่ากับร้อยละ 60.0, 28.0, 22.0 และ 17.0 ตามลำดับ และระยะของโรคตาม Clinical Extent of Disease ($p < 0.001$) โดยผู้ป่วยระยะ Localized, Regional และ Distant metastasis มีอัตราการรอดชีพ 5 ปี เท่ากับร้อยละ 60.0, 21.0 และ 17.0 ตามลำดับ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

เมื่อวิเคราะห์แบบตัวแปรเชิงซ้อนโดยใช้ Cox's proportional hazards model พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรอดชีพของผู้ป่วยมะเร็งปอดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95% คือ เพศ โดยผู้ป่วยเพศชาย มีความเสี่ยงต่อการตายเป็น 1.49 เท่าของผู้ป่วยเพศหญิง (95% CI = 1.06 - 2.09) อายุ โดยผู้ป่วยอายุ 70 ปีขึ้นไป มีความเสี่ยงต่อการตายเป็น 1.57 เท่าของผู้ป่วยอายุน้อยกว่า 70 ปี (95% CI = 1.22 - 2.01) สิทธิการรักษา โดยผู้ป่วยสิทธิประกันสุขภาพถ้วนหน้า มีความเสี่ยงต่อการตายเป็น 1.51 เท่าของผู้ป่วยสิทธิข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ (95% CI = 1.12 - 2.03) และระยะของโรคตาม Clinical Extent of Disease โดยผู้ป่วย Distant metastasis มีความเสี่ยงต่อการตายเป็น 2.98 เท่าของผู้ป่วย Localized (95% CI = 1.48 - 5.99) และผู้ป่วย Regional มีความเสี่ยงต่อการตายเป็น 2.42 เท่าของผู้ป่วย Localized (95% CI = 1.20 - 4.88)

ผลการศึกษาครั้งนี้ ชี้ให้เห็นว่า ประเภทของสิทธิการรักษาพยาบาลมีความสัมพันธ์กับระยะเวลาการรอดชีพของผู้ป่วยมะเร็งปอด ทั้งนี้อาจเกิดจากผู้ป่วยได้รับสูตรยาเคมีบำบัดที่แตกต่างกัน นอกจากนี้บุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องต้องตระหนักในการเฝ้าระวังและคัดกรองโรคมะเร็งปอดในระยะแรกให้มากขึ้นโดยเฉพาะผู้ป่วยที่มีตั้งแต่ 70 ปีขึ้นไป ซึ่งมีการรอดชีพน้อยที่สุด ร่วมกับการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคมะเร็งปอดในชุมชน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Independent Study Title Epidemiology and Survival of Lung Cancer Patients at Lampang Cancer Hospital

Author Mr. Jenwit Wiangnin

Degree Master of Public Health

Independent Study Advisor Asst. Prof. Kriengkrai Srithanaviboonchai, M.D.

ABSTRACT

This retrospective cohort study was designed to analyze distribution and assess the influence of factors on survival pattern of patients with lung cancer. All of incidence cases of lung cancer diagnosed during 1st January 2003 - 31st December 2007 and treated at Lampang cancer hospital were selected for the study. The follow-up for this study ended on 31st December 2012. Cancer registry database and patient's medical record database were reviewed. Mean age of patients is 62 years. Of these, 1,350 died from all causes (94.9%). The overall 5 years survival of these patients was 20.0% and median survival time was 14.0 months (95% CI = 12.32 - 15.67)

Using Kaplan-Meier and Logrank test, the following factors remained statistically significant; age at the time of diagnosis (p=0.005), the 5-years survival was 21.0%, 22.0%, 21.0% and 16% for patients who were less than 50 years old, 50-59, 60-69 and more than 70 years old respectively; type of health insurance (p<0.001), the 5-years survival was 14.0%, 8.0% and 52.0% for patients under the universal health coverage program, the civil service welfare and others respectively; staging of NSCLC (p =< 0.001), 5-years survival was 60.0, 28.0, 22.0 and 17.0% for patients with stage I, II, III and IV respectively; staging by clinical extent of disease (p<0.001), 5 years survival was 60.0, 21.0 and 17.0% for patient with localized, regional and distant metastasis respectively.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

The following factors remained significant predictors of death using Cox's proportional hazards multivariate model, male compared to female (hazard ratio = 1.49, 95% CI = 1.06 - 2.09), older than 70 years old compared to younger than 70 years old (hazard ratio = 1.57, 95% CI = 1.22 - 2.01), were under the universal health coverage program compared to civil service welfare (hazard ratio = 1.51, 95% CI = 1.12 - 2.03), staged by clinician as distant metastasis compared to localized hazard ratio = 2.98 (95% CI = 1.48 - 5.99) and staged as regional metastasis compared to localized hazard ratio = 2.42 (95% CI = 1.20 - 4.88).

The results of the study indicated that type of health insurance associated with survival time of patients. This finding might be explained by different chemotherapy regimens received. The medical and public health workers as well as other related health personnel should pay attention to surveillance system and early detection of lung cancer. Special attention should be given to patients who are older than 70 years old, since the survival among these populations are poor. Health education regarding lung cancer should be emphasized in the communities.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved